

محل الصاق عکس	گزارش چکیده پایان نامه / رساله فارسی و انگلیسی						
۱۴۰۲/۰۳/۰۸	تاریخ دفاع:	کارشناسی ارشد	مقطع تحصیلی:	روابط بین الملل	رشته تحصیلی:	هدایت الله رفیعی	نام و نام خانوادگی دانشجو:
مجید محمد شریفی		نام استاد/ اساتید داور		نیما رضایی	نام استاد مشاور	سید سعید میر ترابی	نام استاد راهنما
تحولات بین المللی و کاهش تدریجی حضور آمریکا در خلیج فارس بین سال های ۲۰۰۸ تا ۲۰۲۲							عنوان پایان نامه / ساله:
<p>بیان مسئله:</p> <p>از لحاظ تاریخی چند رخداد مهم سبب ساز حضور ایالات متحده امریکا در منطقه خلیج فارس شده است که خروج انگلستان از منطقه خلیج فارس، شروع دوره جنگ سرد، فروپاشی نظام دو قطبی و حمله عراق به کویت و در نهایت حمله امریکا به عراق را می توان از جمله این موارد برشمرد. در میان این عوامل حمله عراق به کویت و فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و تبدیل امریکا به قدرتمندترین کشور در نظام بین الملل از مهم ترین عواملی تلقی می شود که تأثیر مستقیم در ترتیبات امنیتی منطقه خلیج فارس داشته است. در شرایط نوین نظام بین الملل که نقطه عطف آن را می توان فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی در دسامبر ۱۹۹۱ دانست ایالات متحده امریکا با برخورداری از تجهیزات نظامی مطلوب متحدان منطقه ای مهم ترین عنصر مداخله گر خارجی برای تأثیرگذاری بر سیستم امنیت منطقه خلیج فارس می باشد. در واقع می توان مدعی بود که حضور ایالات متحده امریکا در این منطقه و تلاش هایی که این کشور در راستای شکل دهی به ترتیبات امنیتی منطقه خلیج فارس متناسب با منافع ملی خود به عمل آورده است سبب افزایش معضل امنیتی در نظام امنیتی خلیج فارس گردیده است. معضل امنیتی و افزایش آن نیز علتی شده است تا کشورهای این منطقه برای حل معضل امنیتی به سمت افزایش قدرت نظامی بروند.</p> <p>بحث امنیت مسئله ای است که بشر از همان ابتدای خلقت با آن روبه رو بوده است چرا که از همان بدو خلقت بشر، انسان ارزشمندترین دارایی خود یعنی حیات خویش را در معرض تهدید دیده است. با تکامل حیات بشری در خط تکاملی تاریخ و نظام مندی حیات بشری در قالبهایی همانند قبیله، دولت شهر به تدریج امنیت فرد با امنیت این اجتماعات گره خورده و تهدیدات محیطی نیز متناسب با این اجتماعات دگرگون شده است و در نهایت با سامان یافتن اجتماع بشری در قالب ملت- دولت امنیت نوع بشر نیز در قالب امنیت ملی مطرح گردیده است.</p> <p>ساخت فاقد اقتدار مرکزی نظام بین الملل بعنوان عرصه محیطی که ملت- دولتها در آن به بازیگری می پردازند و محاط بر این بازیگران است از یک سو و تلاش این بازیگران برای افزایش قدرت خود برای</p>							

تأمین امنیت ناشی از تحولات سیستمی و نیز بازیگری دیگر بازیگران از سوی دیگر سبب شکل گیری خلای امنیت در نظام بین الملل گردیده است. "در وضعیت آنارشی تلاش و اقدامات خودیار برای مراقبت و محافظت از نیازهای امنیتی بدون قصد توفیق بر دیگران موجب نا امنی آنها می شود چون هر یک از کشورها تدابیر و ترتیبات خود را تدافعی و ترتیبات دیگران را بالقوه تهدیدکننده تفسیر و تصور می کنند (شیهان، ۱۳۹۶: ۲۲). این چرخه سبب می شود در نظام بین الملل برای دست یابی به امنیت تداوم یابد چون بهترین ابزار تأمین امنیت در مقابل تهدیدهای محیطی یعنی قدرت نظامی همواره در نظر ملت_ دولت های دیگر تهاجمی می رسد

بامتحول شدن سیستم بین الملل بعد از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و ساختاریابی نسبتاً متفاوت مناطق مختلف ژئوپلیتیکی از لحاظ ترتیبات امنیتی، با توجه به قرار گرفتن کشورهای مختلف در گستره های متفاوت ژئوپلیتیکی تهدیدهای محیطی که کشورها در گستره نظام بین الملل با آن مواجه می شوند، در عین تشابه که از کارکرد نظام بین الملل ناشی میشود. از گستره ای به گستره دیگر با توجه به ساختار گوناگون نظام منطقه ای و کنشگران دخیل در ترتیبات امنیتی منطقهای متفاوت گردید .

یکی از مناطقی که در ساخت ژئوپلیتیکی نظام بین الملل کنشگران همواره با مسئله امنیت به صورت حاد مواجه هستند و منطق حاکم در آن همچنان منطق هابزی است سیستم و زیر سیستم منطقه خلیج فارس می باشد. خلیج فارس به عنوان زیر سیستم سیاست بین الملل می باشد که با توجه به اهمیت ویژه آن از نظر اهمیت ژئوپلیتیکی دچار تحول اساسی شده است و علی رغم اینکه در نظریات ژئوپلیتیکی گذشته خلیج فارس در شمار سرزمین های حاشیه ای محسوب می شد در نظریات جدید ژئوپلیتیکی خلیج فارس به قلب زمین تبدیل شده است. با وجود اهمیت منطقه خلیج فارس در ساختار نظام بین الملل این منطقه همواره بازتاب باز تولید مسائل امنیتی حاد بوده و الگوی روابط بین المللی در این منطقه بر اساس الگوی تهدید-قدرت- تهدید میان کنشگران دخیل در ترتیبات امنیتی این منطقه بوده است. به طور کلی در هم تنیدگی چندین عامل باعث تداوم بحث امنیت در منطقه خلیج فارس گردیده است دگرگونی در ساختار نظام بین الملل، ماهیت متغیر نظام امنیت منطقه ای، تغییر در ماهیت و ابعاد امنیت ملی، منطقهای و بین المللی و حضور قدرت مداخله گرایانه ایالات متحده امریکا از جمله عواملی هستند که سبب ساز تداوم گاه تنش امنیتی در منطقه خلیج فارس گردیده اند. در میان عناصر فوق یکی از مهم ترین عواملی که علاوه بر تداوم امنیت در منطقه خلیج فارس سبب تشدید این معضل نیز گردیده است حضور قدرت مداخله گرایانه ایالات متحده امریکا در منطقه خلیج فارس می باشد.

با توجه به اشارات فوق ما در این پژوهش در صدد پاسخ به سوال اصلی مبنی بر اینکه، کاهش حضور آمریکا در خلیج فارس بین سال های ۲۰۰۸ تا ۲۰۲۲ چه تاثیری گذاشته است؟ هستیم.

رویکرد این پژوهش توصیفی تحلیلی می باشد.

روش پژوهش:

سؤال و فرضیه
تحقیق:

تحولات بین المللی در فاصله سال های ۸۰۰۲ تا ۱۲۰۲ چگونه بر حضور سیاسی و نظامی ایالات متحده در خلیج فارس تاثیر گذاشت؟

روند پژوهش:

برای گردآوری دادهها و اطلاعات مورد نیاز محقق از روش کتابخانههای بهره جسته است. در کنار آن استفاده از منابع اینترنتی معتبر به ویژه سایتهای مطالعاتی مرتبط و نیز رجوع به مقالات علمی منتشر شده در مجلات علمی پژوهشی نیز در دستور کار محقق قرار گرفته است. نوع روش تحقیق از نوع توصیفی و تبیینی می باشد.

مهمترین یافته ها:

خلیج فارس به عنوان یک منطقه ای با موقعیت ژئوپلیتیک، ژئواکونومیک و ژئواستراتژیک، و به خاطر وجود بخش عظیمی از نفت و گاز دنیا در آن، و همینطور موقعیت خاص و ویژه تنگه هرمز به عنوان تنها آبراه موجود برای انتقال انرژی از آن، همیشه کانون توجه جدی قدرتهای بزرگ نظامی و اقتصادی دنیا به خصوص آمریکا، بوده است. البته به صراحت می توان گفت که یکی از علت های حضور نظامی ایالات متحده امریکا در منطقه خلیج فارس به خاطر تقابل این کشور با ایران و ترمیم پرستیژ آسیب دیده خود در اتفاقات بعد از انقلاب ۱۳۵۷ (فوریه ۱۹۷۹) ایران است.

دو اولویت آمریکا در گذشته «حفظ جریان نفت خلیج فارس با قیمت های معقول و تضمین بقای اسرائیل بود» اما اکنون، هر دو مورد کمتر به منافع آمریکا ارتباط پیدا می کند. اجماع جدیدی در ایالات متحده در مورد چین و روسیه به وجود آمده و رویکرد از سیاست «رقابت» به «تقابل سنجیده» تغییر کرده است.

تائید استاد راهنما

